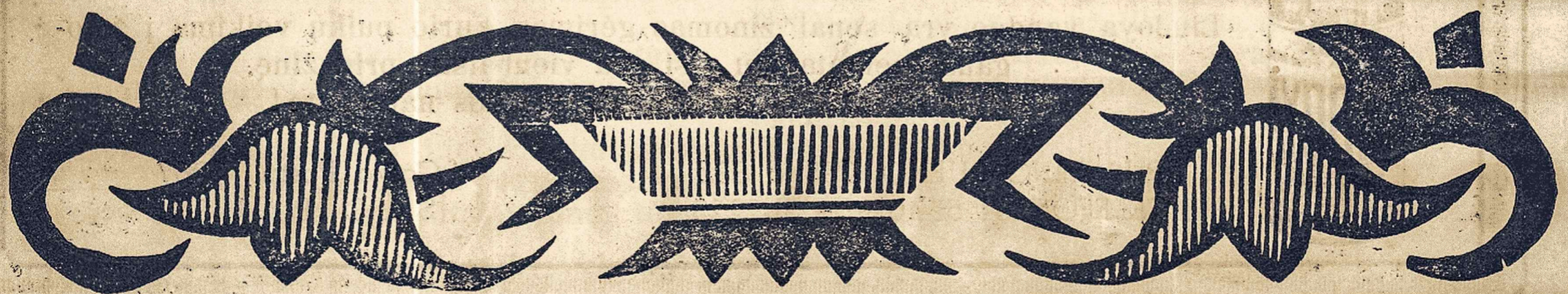

LIETUVA

NR. 35

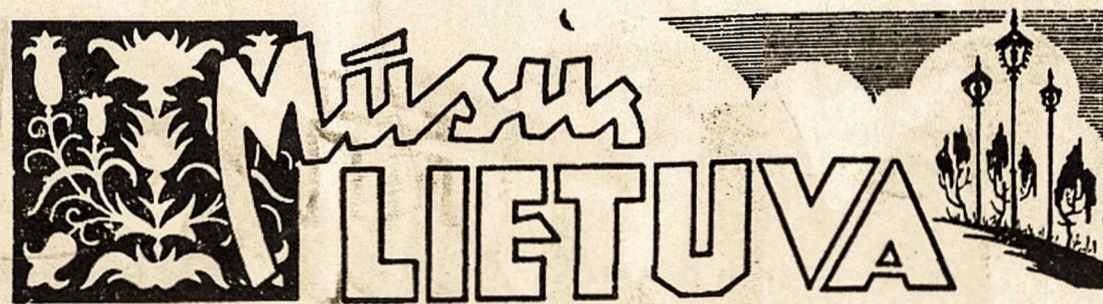

Padaria Caieiras
KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMU
PARDUOTUVĖ

SAVININKAI

ONA IR EDVARDAS PAŽERAI

Vila Crescuma — Caieiras — E. F. S. J. — Est. S. Paulo

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Director Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESA:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:
CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00
KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5
ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

Ž I N O M A

Siuvėja VERONIKA BACEVIČIENĖ,
iš MOOCOS, RUA da MOOCA 3206
nr., persikėlė į Av. ZELINĄ 60 nr.
(prie Rei do Prego).

Praneša savo klientams.

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIENAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

GYDymo - CHIRURGINĖ KLINIKA
Dr. ORLANDO LODOVICI

Gydytojas - Operatorius Hospital das Clinicas
Operacijos - moterų ligos - pribuvėjas - ambulatorinis gydymas - venerines ligos.
Priėmimo val. Nuo 4 iki 7 val. kas dieną.
Šeštadieniais nuo 3 iki 5 val.

Vizitas Cr. \$ 40,00

Consultório: Lgo. S. José, N.º 1 - V. Zelina
Residência: Rua Santo Antônio, 724 - Fone 2-4460

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVISKOS MINTIES LAIKRASTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Balandžio 30 d. (Abril)

Nr. 9 (35)

JAVONIS

Mintys Motinos Dienos Proga

Yra viena diena metuose skirta tyliajai didvyrei, kuri daugiau kenčia ir aukojasi negu kas kitas, pagerbti. Tai MOTIMOS DIENA.

Jei sūnūs ir dukterys išskridę iš šeimos lizdo į platųjį pasaulį, gyvenimo reikalų ir rūpesčių apkrauti, neturi laiko dažniau prisiminti savo motinėlės sengalvėlės, tai Motinos Dieną kiekvienas gyviausiomis spalvomis, su meile ir dėkingumu širdyje, su spindinčiu džiaugsmu akyse, prisimena savo gerosios motinos paveikslą.

Laimin gi tie, kurie Motinos dienos rytmetį papuošę savo krūtinę rože, gali sveikinti savo motiną, dėkingumo ženklan, įteikiant jai kokią dovanėlę. Kiti, būdami toli, rašo laiškus, gražiais ir jausmingais žodžiais, nuoširdžiau negu mylimajai ar mylimam, kad bent per laišką pasveikintų gerąją motinėlą. O jeigu jau motinėlə yra gerojo Dievulio kitan pasaulin pašaukta, ilsisi smėlėtame Lietuvos kapinyne, ar kur nors svetimoje padangėje, sūnus ar duktė prisisegęs baltą gėlę, jei jis ten yra, aplanko bent kapą, sukalba poterėlį.

Daugelio motinų tėvynėje, šiandien, yra skaudi dalia.

Nuo gonkų, ar prie vartelių rymodamos, stebi vieškeliu praėinančius, ir žiūri, bent to ilgisi, ar kartais neužsuks kieman iš tolimų kraštų, iš tremties, sūnus ar duktė, grįžęs, ar partizanas iš miško.

Deja. Kartu su besileidžiančios gegužės mėnesio saulės spinduliais, užgęsta viltis sulaukti suraminimo žodžių iš nežinia kur nublokšto sūnaus.

O ar ilgai dar bus užkirsti keliai lietuvių motinų sūnams ir dukterims sugrįžti į gimtąjį sodžių?...

Lietuvė motina išaugino Lietuvai didvyrius.

Jos išaugintas partizanas ir pogrindžio veikėjas ir šiandien kovoja už laimingesnę tėvynės ateitį...

Lietuvė motina praeityje atidavė savo duklę tėvynei Lietuvai.

Ji verta didžios pagarbos ir amžiais nesunaikinamo paminklo. Iš praeities galime mokytis, semtis stiprybės, drąsos, įkvėpimo naujiems žygiams, bet kartu privalome pažvelgti į kasdieninį, mus apsupantį gyvenimą ir paklausti savęs, kokias pareigas šių dienų gyvenimas uždeda ant lietuvių motinos pečių. Motinos Diena, kaip tik ir yra šiam apsvaistymui tinkama proga.

Kokie uždaviniai lietuvių motinos esančios svetimoj padangėj?

Organizuotis.

Be organizuotumo moterys kolonijos gyvenime jokios didesnės įtakos nepadarys ir nuneveiks reikšmingesnio darbo. Nesvarbu — ar tai būtų diplomato, fabrikančio, profesoriaus žmona, ar eilinė fabriko darbininkė gyvenanti barakone, visos yra įpareigosotos su ta pačia atsakomybe jungti savo jėgas ir organizuotai dirbti lietuvių kolonijos gerovei ir tėvynės išlaisvinimui.

Deja, pažiūrėję į praktišką gyvenimą — matome, jog didesnė dalis motinų dar yra neorganizuotų. Liet. Kat. Moterų Draugijai priklauso apie 200 motinų, dar apie tiek Liet. Kat. Bendruomenei. O moterų organizacija galėtų būti tūkstantinė.

Nekartą mėgstame kalbėti apie blogybes. Bet vien kalbomis tų blogybių nenugalėsime. Reikia darbo, ir tai organizuoto darbo.

Lietuvė katalikė motina čia išėivijoje turi kovoti už tuos pačius idealus, kaip ir praeityje, arba dabar tėvynėje, už du brangiausias motinos širdžiai dalykus: — už tikėjimą ir lietuviškumą.

Moteris be tikėjimo — nėra žmoniška moteris. Tikinti, religiją praktikuojanti motina, bus padori motina, uoli šeimos židinio sargė nuo visokio sugedimo.

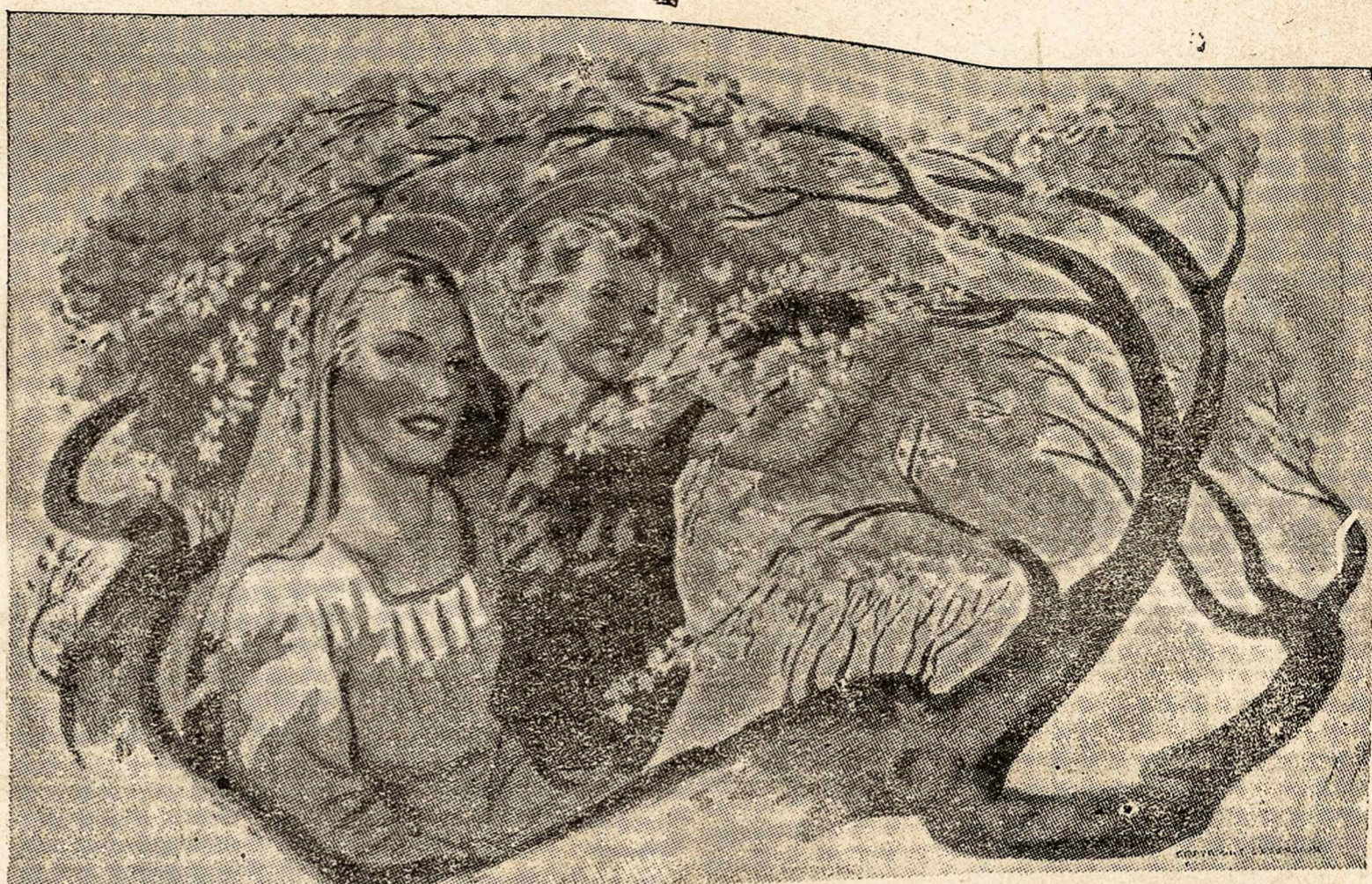
Tėvynė laukia tvirtų asmenybių. Bet tos tvirtos asmenybės galima išugdyti tik ant tvirtų pagrindų paremto auklėjimo.

Kaip lengva būtų kovoti su nutautėjimu, jei visos lietuvių motinos prisidėtų prie bendro dar-

bo, būt organizuotos...

Motinos Dieną švenčiant kiekviena motina turi teisės laukti iš savo vaikų pagarbos ir dėkingumo pareiškimo, bet taip pat privalo giliai įsisa-
moninti atsakomybę ir parei-
gas, kokias ant jos pečių už-
deda šių dienų gyvenimas

Rožių Madona

Dar Palauki, Mama...

MG. VINKŠNAITIENĖ

Menu — griaudėjo dienos rūščiu perkūnu,
Šėlo audros baisios žemėje gimtoj...
Išlydėjai dukrą, išlydėjai sūnų —
Išlydėjai savo džiaugsmą nežinion.

O paskui laukei pylimu pareinant vis.
Lūžo žvilgsniai toliuos nesulaukiant, ne...
Eina kas — nueina pro šilus pro gojus —
Neatneša žinią niekas pas tave!

O dienos su viesulais kažkur vis lekia,
Ir grimsta metai bedugnėn praeitin...
Ak, kodėl niekas, niekas nepasakė,
Kad kančioj reiks alpti svetimoj šaly. — —

Toli, toli tu šiandien, miela mama!
Ne! — tu juk čia pat — širdy manoj!
Jaučiu tave aš vėjuje nuo marių,
Ir šlamėjime palmės, ir saulės kaitroj! —

Matau dažnai skausmu raižytą veidą
Ir toliuose įsmigusias liūdnas akis.
O kaulėti pirštai rožančių stipriai spaudžia:
Kada dukra, kada sūnus namo pargriš!

Nežinia, ką kuždas šiandien liepos prie seklyčios,
Ir ką apvėrkia beržas gale lauko...
Suramjinsim tave ir paguosim — kai sugrišim:
Tik palauki, mama, dar palauki! . .

Motinos Dalia

KAZYS INČIŪRA

Vakaras toks liūdnas,
Obelys nulinko. —
Tai mano dukrelės
sodan susirinko.

Viena iš už jurių,
kita iš už marių,
o trečia jauniausia —
iš anytos dvaro.

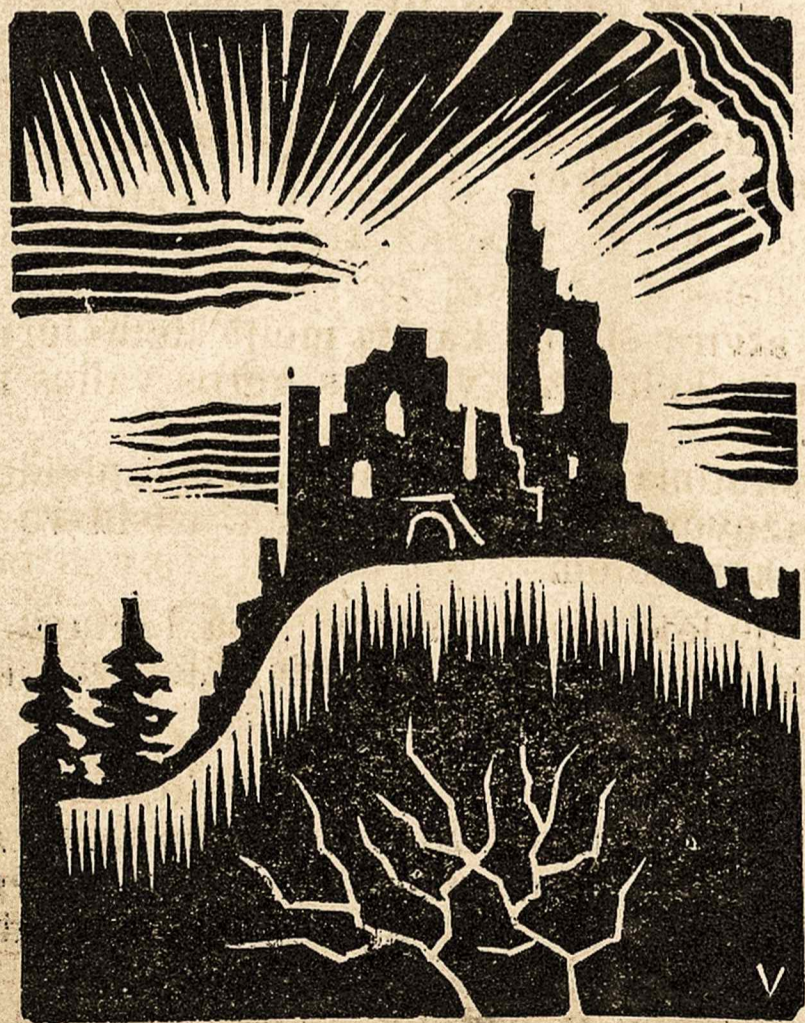
Obelių žiedeliai
krinta man po kojų —
tai dukrelės verkia,
graudžiai ašaroja.

Pasipurtė vėjas,
subraška žilvyčiai —
tai sūneliai mano
renkas į seklyčią.

Už stalų susėda,
šnekasi, dainuoja...
Ak, Dievuli baltas,
Aš tik taip dūmoju.

O, kad jie čia grįžtų,
o, kad susirinktų —
sode obelėlės
taip liūdnai nelinktų.

Vakaras toks liūdnas.
Šaltas vėjas pučia.
Ten už kalno groja
piemenys skudučiais.

Mamytei

GRAŽINA TULAUSKAITĖ

Kad tau pasakytų nors vėjas,
Kad mūsų sulaukti gali,
Kad greit vėl audra bus praėjus
Saulėtoj gintaro šaly.

Kad tau pasakytų bent paukščiai,
Kad mes kalnuose ir gyvi,
Pūgoj visą naktį aš šaukčiau,
Kol aidą išgirstum širdy.

Kad man pasakytų bent saulė,
Kol vėl už kalnų nusileis.
Kad jūsų nematė keliaujant
Į rytus tremtinių keliais.

Kad debesys man pasakytų,
Kad, grįžus į gimtus namus,
Linksma pasitiks mus mamytė,
Tėvelis atkels vartelius.

Kad žvaigždės galėtų sakyti,
Kad mūsų kelionė kalnuos
Yra tiktai sapnas trumpytis,
Kai vėjas dainuoja laukuos.

Mažoji Motina

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Niekur nemini jie tavo mažo vardo,
O esi tu, mano Motina, esi.
Niekur jie nemato tavo mažo vardo,
O šviesi tu, mano Motina šviesi!

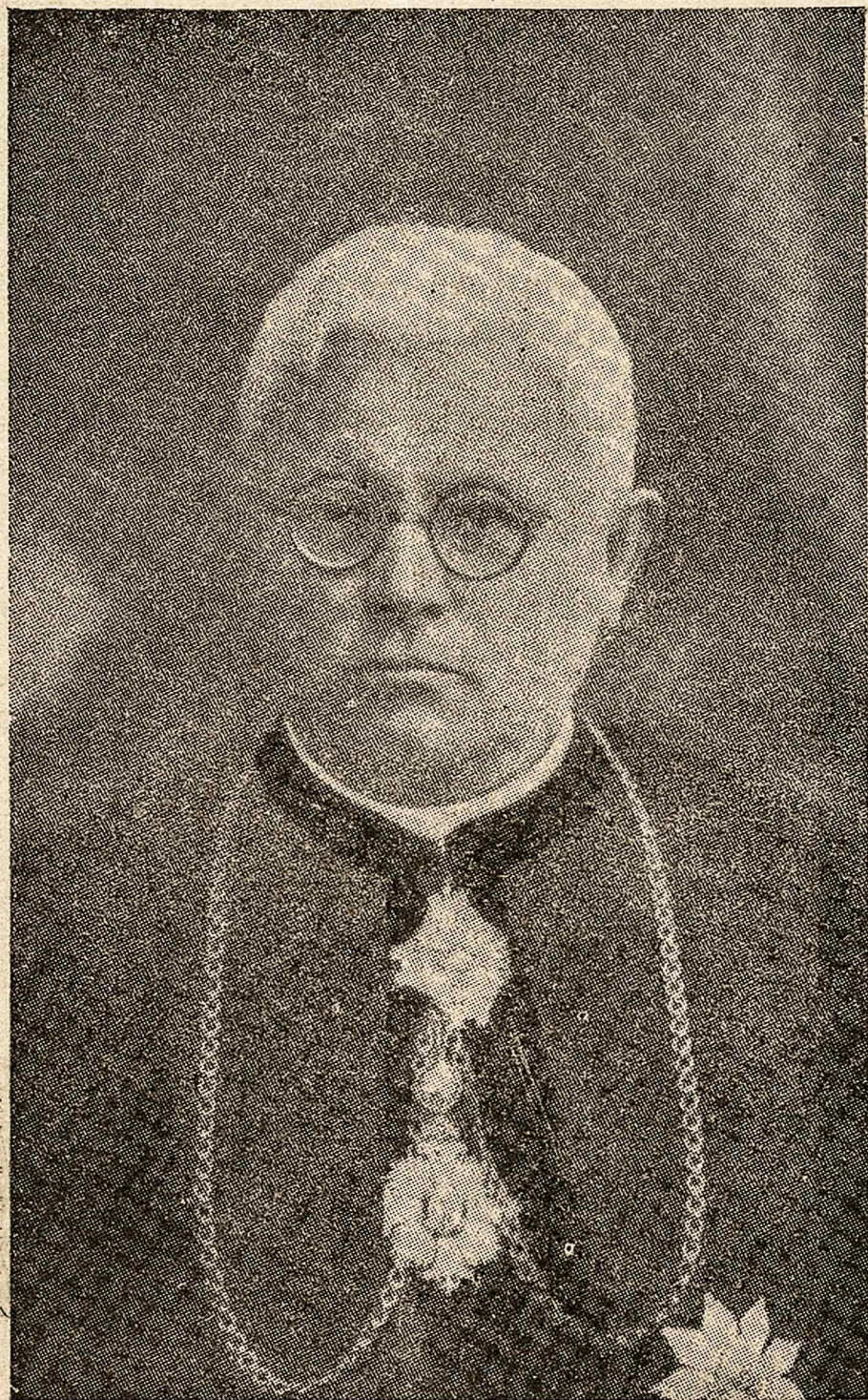
Išraškys jie tavo sodus ir sodybas,
Ir beturtė, ir bekraitė būsi tu,
Išvarys tave iš sodų ir sodybų, —
Liks našlaitei tik dalia kapų šaltų...
Ne!

Tavo gyslom gyvas teka mano kraujas,
Tavo skausmas — ir mano širdies žaizda,
Mano gyslom teka gyvas tavo kraujas,
Tavo džiaugsmas — ir mana širdies daina!

Jei tu mirtum, aš tavam kely dar gyvas,
Jei aš mirčiau, liktum, Motin, tu gyva!
Amžiai nešė, amžiai neš dar tavo sielą gyvą —
Tu mažoji, tu didžioji Lietuva.

Pasigailėkit Lietuvos!

«... Visas mano gabumų žvakeles išdeginau, kad jums šviesiau būtų ir linksmiau...»

Vaižgantas

Dievaži, liūdnas buvo vakaras, Kaune — 1933 m. balandžio mėn. 29 d.

Laisvės Alėjoje maža mergaitė, kaip ir anais pavasario vakarais, margaspalvėje lėkštutėje turėjo keletą žibuoklių ir praeiviams monotoniškai skundėsi:

— Ponai, pirkite gėlių...

Bet tą vakarą «ponai» buvo duosnesni kaip niekad: — mergaitės lėkštutėje gėlės mažėjo, o pinigai gausėjo...

Kavinėse, pramogose muzikantai paskubom rinkosi gaidas, svečiai apleido svetaines...

Skaudus gandas nuaidėjo eterio bangomis, žmonių lūpomis ir tarsi peilis įsmigo į širdį:

— Mirė Tumas... mirė Vaižgantas...

* * *

Taip! Tą vakarą — 19 val. 40 min., a. a. kan. dr. Juozui Tumui-Vaižgantui buvo įžiebta paskutinė žvakelė...

— Ak, tu likime!

Prieš 16 metų, gegužės mėn. 1 d. per 20.000 žmonių minia, (kuriai sudarė: prezidentas ir elge-

ta, ministeris ir sargas, generolas ir vyžiuočius) tarsi be žado sekė iš paskos Tumo-Vaižganto karsto lydimo į Vytauto bažnyčią.

Nebūta Kaune ir Lietuvoje žmogaus (paskaitančio ar aklo), kuris negirdėtų ir nemylėtų to išbaltintais plaukais, it tėviškės žydinti obelis, kanauninko, amžinai vis skubančio, amžinai laiko neturinčio. Taip bent išrodė ir taip buvo.

Bet visuomet ir kiekvienam, nedatekliuje ar varge, liūdesyje ar kryžkelėje esant, atiduodavo paskutinį skatiką, paskutinį duonos trupinį, kas buvo reikalingas patarimo, užuojautos, — tas visuomet sulaukdavo iš amžinai skubančio, amžinai laiko neturinčio a. a. kanauninko dr. Juozo Tumo Vaižganto.

* * *

Per visą veik 65 metų amželį neprisipirko dvarų, vilų...

Gyveno ne sau, dirbo ne savo patogumams. Ne!

«... Ir taip išeisiu: pliks gimęs, pliks prabaščiavęs, pliks ant brukio einas: nieko neliks...»

Jūsų Juozas Pastumdėlis.»

Taip rašė ir pasirašė 1906 m. lapkričio 19 d. Stakiuose (Laiškas katalikiškai «lygai»), kvomet buvo kviečiamas Vilniun «Vilniaus Žinias» redaguoti, toks «plikas» liko iki paskutinio savo atodūsio.

«... Užtat aš nuo jūsų yč nieko nereikalauju: už 70 r. algos aš pragyvensiu sulyg «stolonaczalniku»; už 2 rub. oblig., kurių aš pat s pasirūpinsiu, galėsiu savo vaikus mokyti. Todėl «lyga kun. Tumui šelpti» yra netik nereikalinga, bet dar ir smarkiai mane pažeminanti. Kas galėjo man lig šiol užmesti prisirišimą prie turtų? Kam jie man? Stakiuose po keletos metų jau būčiau turtingas: pelno yra, kaip geroje parapijoje; ūkį sutvėriau pilną. Bet jums šaukiant prie darbo vardan tėvynės, aš metu viską, nesigailėdamas, palieku ant brukio, be sveikatos. Kol galėsiu, dirbsiu; nebegalėsiu gal koks draugas nepasigailės duonos kąsnelio...» — rašo tame pat laiške.

* * *

Jo atvira širdis, karšta meilė lietuviui ir Lietuvai buvo kelrodžiu visiems geros valios tautiečiams.

Paskutiniais metais prieš mirtį, apleidęs Vytauto bažnyčios rektoriaus postą, užsidaro savo bute su kanarėlėmis.

Jo liūdėjo visas Kaunas, visa Lietuva.

Liūdėjo ir lydėjo tą, kuris Lietuvą mylėjo nemažiau, kaip motina kūdikį:

«... Kone nuo pat kūdikio lopšio ir iki pasenusio lazdos aš nieko tiek nemylėjau, kiek slieko širdžia tą vėlėną, po kurią aš, štai jau septyntą dešimtį metų landžioju. Man viena tebuvo tikrai skanu ir malonu — čėplioti, kad ir nešvarų bet tik tautinį čiulptuką. Vyžota, lopyta mano Lietuvėlė, bet — mano! Lininiai arielkininkai, mėšluočiai,

dažnai net padlecai tie lietuviai; bet — mano broliai! Lietuvos istorija tedavė mums legendų, kultūrą paliko mums patiems po pusės tūkstančio metų iniciuoti, bet ta istorija mano!» N. Romuva, 1932 m. 13 (65) nr.).

* * *

A. A. kan. dr Juozas Tumas-Vaižgantas gimė 1869 m. rugsėjo mėn. 20 d. Rokiškio ap., Svėdasų vls., Malaišių km.

1881 m. įstoja į Dinaburgo gimnaziją, o 1888 į Kauno kunigų semenariją.

1890 m., talkoje su savo bendraminčiais, įsteigia:

«Žemaicziu ir Lietuvos Apžvalga. Katalikiskas Laikrasztis. Išleidžiamas Draugijos mylėtojų savo brolius Artojus, dėl naudos visiems žemajsių ir Lietuvos Katalikams».

1893 išvestas į kunigus.

Skiriamas į Mintaują, bet už lietuvybę ištremiamas į Mosėdį, kur 1896 m. įsteigia «Tėvynės Sargą» ir jį 6 metus redaguoja.

Jo atviras ir teisingas žodis lenkuojantiems dvasiškiams ir kitiems neprieteliams nepatiko, užtat kilnojamas iš parapijos parapijon: Mosėdis, Kuliai, Vadoktėliai, Meškiai, Stakiai.

1900 m. leidžia «Žinyčia»,

1904 m. aktyviai dalyvauja Vilniaus Didžiamame Seime.

1906 m. vyksta į Vilnių ir dirba «Vilniaus Žiniose», kur drauge su a. a. Smetona įsteigia «Viltį».

1917 m. siunčiamas į Kijevo Tautų Kongresą, o paskui į Stockholmo Lietuvių Konferenciją.

1920 m. grįžta į Vilnių ir dirba «Lietuvos Aide», įsteigia ir redaguoja «Nepriklausomą Lietuvą».

Kaune redaguoja «Tautą», «Lietuvos Balsą» ir pirmuosius «Trimito» numerius, ir «Mūsų Senovę».

1922 lietuvių literatūros profesorium. Pakeičiamas garbės kanauninku, paskiriamas Vytauto bažnyčios rektorium.

1929 m. gauna literatūros garbės daktaro laipsnį. 1932 m. Lietuvių rašytojų Sąjungos pirminkas.

Deja. Esant svetur ir neturint tikrų šaltinių prieš save, jaučiu, kad a. a. Tumo-Vaižganto gyvenimo kelias, ypač kas turi bendro su jo veiklos datomis, nėra toks ryškus. Malonūs skaitytojajai atleis.

* * *

Kaip matome, Tumas-Vaižgantas Lietuvai dirbo daug ir ištikimai.

Kaipo rašytojas, publicistas — jo palikimas yra brangus ir gausus. Jo raštų tomų skaičius siekia apie 30. Iš baletristikos vertinami «Pragiedruliai», «Dėdės ir dėdienės», «Šeimos vėžiai», «Karo vaizdai» (vienas jų — «Rimai ir Nerimai» talpinamas šiame «M. L.» numeryje. Al. K.) etc.

Vaižganto, kaip rašytojo ir publicisto žodis buvo sultingas, pilnas sąmojaus ir kandus.

Literatūros autoritetai teigia, kad jo kūrikuose, stiliuje jaučiamas neišbaigimas, ar tikriau pasakius — skubotumas. Jis į viską reagojo gaivališkai.

Svarbiausias Tumo - Vaižganto būdas mokėji-

mas sugyventi su visais. Jo mintyse, žodžiuose, darbuose, raštuose (ypač publicistikoje) tėvynės meilė, sugyvenimas spindėjo virš srovinių interesų. Jis liko ištikimas tauriai krikščioniškai meilei. Jo vedamoji mintis tik tai, kas visus mus jungia, o ne tai kas mus skiria, privaloma mums, visiems esantiems svetur ir svetimame vežime.

* * *

Tumas-Vaižgantas buvo tasai gyvasis sidabras, tasai lietuvis, kuris Lietuvą norėjo matyti šviesią, tvirtą ir kad Ji būtų pastatyta ne svetimų rangovų, bet mūsų meisterių.

Vaižganto žodis jaunimui:

«... Mūsų jaunime, klausyk, ką tau sakau: mokykis būti tikru, nemeluotu didvyriu, kadangi tau lemta atpirkti senos kartos nuodėmes, atitaisyti praeities klaidas! Tegul praeitis būna tavo (ne tu praeities) šešėliu! Išmok save valdyti, suvaldyti ir būsi vertas valdytojo vardo! Kas savim nevaldo, tas svetimos valios vergas... Seniai tai norėjau pasakyti mano draugams, bet ma jų gaila buvo... Dabar man gaila Lietuvos, nes matau ją tokią, kokią jūs jos nematot...»

Skaidu, liūdna, bet tikra, jog «... vardan tėvynės aš metu viską, nesigailėdamas, palieku ant brukio be sveikatos...»

* * *

Nūdien mes visi palikome «ant brukio...»

Būdami tremtyje ar išeivijoje, prisiminkime

Tumo-Vaižganto žodžius:

«Girdžiu, kaip širšė meilinas prie voro! Girdžiu, kaip gyvatė auga piktos širdies kiaušė (kiek daug dabar piktų širdžių!)... Girdžiu, kaip pumpuruoja poeto mintis! Girdžiu, kaip groja piemenuko ilgesys (bus didvyris!)... Girdžiu piktų protų niekšiškus gudravimus, slaptinius sumanymus! Girdžiu, kaip piktžolė auga kuklios mergaitės sieloj... Girdžiu, kaip vištytis cypia dar neišperėtam kiaušiny!... O jūs negirdit savo sąžinės gailestingumo šaukimo: «PASIGAILĖKIT LIETUVOS! GELBĖKIT LIETUVĄ!...»

Tie žodžiai turi rasti atgarsį mūsų (visų) širdyse.

Al. Kėdainis

Sparnuota Galybė

Po pergalės Japonijoje, amerikiečių pirmosios liaudies gynyba tapo pavesta Strateginėms Oro Jėgoms. Prieš šešis mėnesius Vašingtono strategai suprato, kad tos jėgos buvo nepakanamos.

Tada buvo atšauktas iš Europos žinomas «oro tilto» organizatorius, gen. Curtis E. Le May ir jam buvo pavesta tos oro pajėgos perorganizuoti į tikrą ginklą.

Pirmą kartą savo istorijoje J. Am. V-bės yra pasiruošusios atsakyti į priešų užpuolimą staigiu smogiamuoju antpuoliu. Senoji strategija rėmėsi gynyba ir priešų stabdymu tol, kol Amerikos armija susimobilizuos.

Šiandien Amerika turi kautynėms paruoštą Strateginę Oro Komandą (SOK) — vienuolika bombinių grupių su 54.000 karininkų ir lakūnų. Tos grupės yra išdėliotos bazėse nuo Spokane, Wash., iki Merced Californijoje, ir Tampa Floridoje. Jas jungia specialus telefono ir teletipų tinklas su tų bazių vyriausiu štabu Offut Field, Nebraskoje. Iš tų vienuolikos grupių, dvi susideda iš didžiųjų bombierių B-50, likusios iš B-29. Artimiausiais mėnesiais dalis šių lėktuvų bus pakeista tolimojo skridimo stratosferiniais stumties lėktuvais B-47.

Šiuo metu SOK turi apie 600 lėktuvų paruoštų kautynėms ir kitus 400 papildymui. Apginkluotas atominėmis bombomis vienas tokių lėktuvų gali pridaryti tiek pat žalos, kiek 200 su dinamito bombomis. Tokiu būdu SOK šiuo metu turi tokią pat smūgio jėgą, kaip praėjusiojo karo metu 14.000 lėktuvų bombardavusių Vokiétiją.

Kaipo SOK-o smagenų centras, Offut Field yra nuolatinėje parengtyje. Patalpose, kurių sienos nepraleidžia garso, dieną ir naktį vyrai stebi fotografijas, žemėlapius ir žvalgybos pranešimus. Kiekvienas kur išeidamas privalo nurodyti adresą, kad būtų galima jį surasti kiekvienu momentu. Vyriausias generolas yra visuomet pasiekiamas.

Jeigu neramumai kiltų Europoje, Offut Field's pradėtų veikti tą pačią sekundę. Iš anksto parengti planai su visomis smulkmenomis iš karto būtų perduoti SOK-o komandoms bazėse per nuosavą žinių tinklą. Vienos paros bėgyje bombieriai jau sparnais rėžtų kelią į tikslus, kuriems jie buvo ruošiami ir lavinami kartų kartus.

Didieji B-36 pakiltų į taikinius su atominėmis bombomis. Kiti lėktuvai būtų pasiūsti į bazes Anglijoje, kur ir dabar stovyklauja pakaitomis po tris mėnesius dvi oro jėgų grupės.

Bombieriai B-36 pasikrovę gausiai kuro, pakiltų su raketų pagalba ir pradžioje skristų žemiau 1500 m. aukštyje iki priešų sienos. Naktį, pagal išdirbtą laiko planą, pasiekę sieną, jie staiga kiltų iki 12 kilometrų aukščio ir pakeltų skridimo greitį iki 560 kilometrų į valandą. Netoli tikslo jie tą greitį dar gali padidinti įjungdami pagalbinis stumties motorus.

SOK-o lakūnai mažai rūpinasi priešų radaru. Jų žodžiais, «priešas gali žinoti, kad mes perskridome jų sienas, bet tada jie turi mus surasti. Tai vistiek lyg muse įskridus į bažnyčią. Jūs žinote, jog ji įskrido per duris, bet dabar mėginkite ją rasti ir pagauti».

SOK-o lakūnai taip pat nepaiso priešlėkt. artilerijos. «Mes nesirūpinome tais pabūklais skrisdami 7,5 klm aukšty, tai ko jų paisyti virš 12 klm?» — «Tiesa, stumties lėktuvai naikintojai pašaus mums keletą bombierių, bet dauguma praskris ir grįš».

SOK tikisi paraližuoti priešą, nepaisant jo dydžio, pirmaisiais naikinamais smūgiais, atkirsti armijas nuo jų bazių ir pribaugti galutinai dinamitiniu bombardavimu.

S E F A S: Vyras, kuris SOK-ą perdirbo į triuškinančią jėgą, yra paniūrus, juodaplaukis, žalsvaakis lt. gen. Curtis Emerson Le May, 42 metų genijus kuris vadovavo Japonijos bombardavimą, su Nagasakio ir Hirošimos atomizavimu, ir kuris vėliau sutvėrė nuostabųjį Berlyno oro tiltą, kaipo atsakymą prieš rusų blokadą. Dabar, jis paruošė ir antrą atsakymą, jei reikės...

Jo pagrindinis strategijos dėsnis yra šitoks: «jei kils dar vienas pasaulinis karas, laimėti jį tuojau.»

Atvykęs į Offut Field, nepaisant jo palyginamai jauno amžiaus, tuoj buvo visų pramintas «tėtušiu». Ten jis pirmiausia išvalė štabą, o vėliau visą JAV aviaciją peršukavo beieškodamas vyrų, jau skraidžiusių su B-29 jo grupėse Ramiajame Vandenyne.

Jo štabą dabar sudaro šie jauni vyrai:

- Maj. gen. Thomas S. Power, smarkus, 43 m. amžiaus, buvęs B-29 eskadrilės vadas, atominų bombų specialistas.
- Brig. gen. A.W. Kissner, lieknas ir tikslus, 42 m. amžiaus, štabo viršininkas.
- Brig. gen. Walter Sweeney Jr., 39 m., planavimo skyriaus viršininkas.
- Brig. gen. John B. Montgomery, 39 m. operacinio skyriaus viršininkas.
- Maj. gen. Emmet O'Donnell ir maj. gen. Rogger M. Ramey yra oro grupių viršininkai.

Rūpindamasis savo vyrų gera nuotaika jis pastatė jiems gyventi vietoj kareivinių prefabrizuotus namelius su visais patogumais. Jo įgulas šiandien sudaro 70% lakūnų dalyvavusių perietame kare.

T i k s l u m a s: Le May pradėjo žiauriau treniruotę. Jis savo svarbiausius skyrius ir dalinius pakėlė iki karo meto jėgos ir galingumo. Kas diena jo pasiruošimas augo. Vyrai buvo apmokomi aibę dalykų ryšy su kilimu, bombų mėtymu, tūpimu — viskas pagal «Le May receptą» Jis reikalavo daugybės tikslų antskridžių, kiek galima panašesnių į tikras.

Amerikos miestai panašūs į SOK-o karo meto taikinius būdavo dažnai pratimuose «puolami» ilgi skridimai, trunką po 24 valandas ir daugiau su B-29 ir B-50, kiti po 40 valandų su B-36 tarnauja įgulų parengimui ir kovos technikos atbaigimui.

Le May nori paversti SOK-ą į «kintamą oro jėgą», t. y. į tokią, kuri nuolat tobūletų. Apie 1954 metus jis tikisi sudaryti ją iš tolimojo skridimo stumties bombonešių; apie 1959 iš greitesnių už garsą lėktuvų. Tuo tarpu jo geriausias bombonešis yra B-36.

Pats Le May yra aukštas, 1,78 m., sunko-

RIMAI IR NERIMAI

V I E N O D U M A I

Rimas su Nerimu buvo Aukštaičių sodžiaus galiniai ir gyveno lygiai prieš kits kitą. Abudu buvo dar nesenu, bet jau peršokusiu tokią pusę amžiaus, kokios antros pusės jau nebetikėjos beišgyvensia. Taip pat abudu jau galėjo švesti sidabrinės sukaktis, jubiliejų, kai yra vedusiu. Abudu buvo sveiku, darbščiu ir negirtuokliu, nors, lietuviai būdami, per daug nebėgo, kaip latviai, ir nuo puskvortės šventomis dienomis neatsisakė, kaip tie prisiekę blaivininkai.

Iš pat pradžių vienodose sąlygose atsiradusiu, vienodai dirbti ištesėdamu, jiedu ir turtų turėjo taip vienodai, kaip grūdų nubrauktuose pūruose. Abudu turėjo po trejetą gerų arklių; ne šimtais kainojamų, bet ir po šimtą nepaimamų. Laikė dešimtį galvijų, milžo po penketą, šešetą karvių, o kai kuriais metais ir po aštuonetą; pienu vis dėlto nesivertė; už tat patys gražiai maitinosi. Kirpo lygiai po tiek pat plonavilnių ezelių, skerdė po tiek pat meitelių, žasiataukiams lesino po tiek pat žąsų.

Laisvos Lietuvos ūkininko kiemas

kas vyras (nemėgsta sportuoti); nemėgsta kalbėti. Nemėgsta svečiuotis nei žaisti. Kartą prie stalo vienai šneikai poniai pastebėjo: «jei jūs visą laiką kalbėsite, jūs niekad nieko neišmoksitate.» Jis taip pat neturi draugų, nes jo nuomone. «komanduojuantis generolas neprivalo turėti draugų.»

Apie trečdalį savo darbo laiko jis sunaudoja kitų jo žinioje esančių bazių aplankymui, ir tokiu būdu labai daug skraido. Visas jo dėmesys paskirtas darbui.

Tokiu įtemptu ir sparčiu darbu per pusę metų laiko Le May spėjo suorganizuoti JAV galingą smūgio kumštį. Po to, kai neseniai SOK-o bombonešis be nusileidimo apskrido žemės rutulį, Strateginė JAV Oro Komanda ir jos galia daro įspūdžio ir įtakos į pasaulinių įvykių eigą.

Iš «Newsweek»

Ir vienas Dievas nežino, ar tai jo šventa Apvaizda jiemdvim tokį pokštą darė, ar jiedu patys sau, kad jų butis taip lygiai krovėsi, kad net keista.

Jei Rimui gimė kūdikis, tai, žiūrėk, ir Nerimai betaisą krikštynas. Jei Nerimui mirė kūdikis, tai visas sodžius gerai žinojo, į Rimą, neilgai trukus, reikėsią į pakasynas eiti. Ir taip buvo, kol, išmarinus lygiai po penketą: po tris sūnus ir dvi dukteri.

Lyg susitarę, ir gyvuliai jais sekė: po tiek pat avelių dvynais vedė po tiek pat po vieną. O kai vieną sykį Rimui avelė pavedė net tris, tai po dviejų savaičių Nerimas nė skaityti nėjo į avių gardą: jautė, jog ir jo viena avelė turi tris.

Sodžius Rimą su Nerimu laikė geraisiais žmonėmis ir geriausiais ūkininkais. Jie visada tai žinojo, džiaugėsi ir nekaltai didžiavosi. Kaimynams gi buvo palankūs; susigynus juos teisė, prireikus šelpė ir globė, nelaimėje vadavo ir gerų patarimų vienodai neskundė, nesigailėjo. Tad ir niekas nebuvo pasakęs, katras betgi visų geriausias, patsai gerasai.

Nebūtų galėję to pasakyti nė patys kunigai. Klebonai nuo nebeatmenamų laikų abudu laikė bažnyčios maršalkomis ir suėmimų kontroliuotojais. Šiaip jau kunigai, jei kalėdodami pas vieną pietavo, tai į antrą turėjo, nors iš kito sodžiaus, grįžti pavakarieniauti.

Abudu kaimynu nusimanė vienas antro nepralensią. Tad visomis savo galiomis besistengė norsgi nenusileisti nė mažiausiame dalyke. Pasidarė ypatingos rungtynės: ne kaip čia kits kitą aplenkus, bet kaip čia kits kitam nepasidavus.

Tai buvo vienatinė Rimo ir Nerimo gyvenimo rakštis, kuri per tiek štai laiko, bent per tris dešimtis metų sėtrijo ir maudė; pagaliau sukėlė negerų minčių ir jausmų.

Abudu kieto būdo, ančiuose nešiojo taip pat kietus, tvirtus priešingumus. Buvo tai ir jiems ir sodžiui, ir kunigams aišku. Bet kad iš to nieknieko bloga nesidarė, tai niekas nieko nesakė ir nedrįso net užsiminti, nes tai būtų lindimas į svetimą sąžinę, į vidaus šventyklą.

Rimas su Nerimu negynė savo žmonoms ir vaikams bičiuliauti. Jie tad, sūki apsukę, po dešimtį kartų per dieną bėgiojo į kits kitą, girdėjo, matė ir žinojo kiekvieną kits kito mintį, žodį, darbą ir net ketinimą. Patys tačiau vienas antro niekados nelankė, niekados nesitarė, nesišnekėjo ir net pagarbintu, nors buvo tikri bažnyčios žmonės. kits kito nepasisveikino. Nebent kunigai į katrą atvažiuodavo. Ar sodžius seimą į katrą sušaukdavo. Bet ir tada, prireikus kas vienas antram pasakyti, sakydavo per kurį trečią asmenį.

— Žiūrėk, pons jo mylista, aš. Rimui taip atsakyčiau...

Per savo šeimynas tad abudu šeiminku gražiai žinojo viens antro ketinimus ir skubėjo laiku susilyginti.

Jei Rimas sumanydavo savo diendaržį per-

kelti į klėčių vietą, o klėtis į diendaržio, tai kitą dieną jau matydavo Nerimą, raitą ant savo diendaržio šelmens, beplėšiantį stogą.

Jei Nerimas imdavo tašytis stodainius, paketines gulsčią savo tvorą nuo gatvės pakeisti statine, tai, žiūrėk, ir Rimas bus į santvarą beinaš savo tvoros ardyti.

Seniau dar, kai tik vienas savo dūminę trobą pertaisė į kamininę, tuoj ir antras tai padarė, Kai tik vienas pusę trobos lentomis atskyrė vaikams ir šėrikams, tuoj ir antras. Ilgainiui, kai tik vienas padidino savo langus, tuoj ir antras.

Pagaliau susistatė taip vienodai, kad spitrikams elgetoms pasidarė tikra Dievo apleidžia. Papoteriaus pas Nerimą, gaus duonos abraką ar uždaro kruopelę. Pamaldžiai galvą nulenkęs, dūlins į Rimą, dirstelės priedamas, ir...

Tfu, ar galva apsisuko?... Juk aš čia ką tik buvau...

P. Rimšos

Lietuvos Mokykla

Ir grįžta atgal į Nerimą. O Nerimienė pykta, baras:

— Nagi, tu, karve, jauti (destis, kokios lyties)! Ar atžagareiviu virtai išėjęs? Juk jau gavai syki...

Jei barė už tą patį Rimienė, sakė:

— Avele, avinai! Ar kaitulio ėmei suktis?

Ir buvo elgetoms daug sarmatos troboje ir nemažiau keiksmo išėjus.

Neužsileido kits kitu ir bičiuliai.

Jei Rimienė nupirks savo dukterims po «kremavą» skarelę, tai Nerimaitės ligi pat artimosios

šventės bėgios paleistais viduriais, kol iškaulys ir sau tokias pat.

Jei Nerimaitės ims mesti vyrams čerkasą šilkinės medvilnės ruožais, tai Rimaitės tik ir tykos išsiklausti, kaip tankiais bus takais.

Moterys, vaikai to nejautė, bet seniai, per kelias dešimtis metų kas diena, kas valanda vienas antrą matydamu, namie tik per gatvę, lauke ir visais šalimais, — amžinai pritrynė vienas antram akis; tasai nuolatinis vienodinimasis pagaliau taip neapsakomai nusibodo ir pakyrėjo, jog vienam mirus antras tikrai būtų savo širdyje džiaugęsis.

Tiesa, per pakasynus velionies intencijai būtų gerai pasisrėbęs karštų kopūstų su jautiena ir kiauliena; tiesa, būtų nėjęs gulti, kol neišpoteriaus visos ilgosios «Diena rūsti, diena ana»; būtų pėsčias nulydėjęs visą mylią, būtų net iššniurkštęs, leidžiant į duobę, į nosį subėgusias penkias ašaras; būtų net, grįždamas namo, pačiai lietuviškai pafilosofavęs:

— Taigi matai gi vo: ėmė ir numirė. Ė da būtų pagyvenęs, kad nenumiręs...

Vis dėlto, sakau, širdyje, nors neprisipažindamas, būtų pasidžiaugęs, jog pas kaimyną nors kiek dabar bus nebė taip, kaip buvo, nors kiek nepanašu į jo.

S K I R T U M A I

Akylas žmogus, iš šalies žiūrėdamas, galėjo daug pasergėti ir skirtumų tarp Rimo ir Nerimo. Jų tenematė patys Rimai ir Nerimai.

Visų pirma išvaizda.

Rimas buvo storokas, vidutinio stogo ir gėrė taboką. Tad nors skutos grynai, vis dėlto apibarstyta lūpa buvo panaši kutkailį.

Nerimas buvo liesas, labai ilgas ir taboką rūkė. Skusdamasis jis palikdavo panosėje kuokštą, kuri, dantims pradėjus byrėti, vis labiau darėsi panaši į gauruotą kailiakraštį kurį sauvaliaudamas, riestą lūpa prispaudė prie nosies.

Užtat Rimienė buvo aukštesnė už vyrą, labai dailiai išaugusi ir nė kiek nenutukusi. O Nerimienė mažutė, ir ne tiek gal riebi, kiek didelė krūtine, kurią eidama ar bėgdama vis laikė abiem rankom apsikabinusi.

Rimų vaikai visi buvo juodbrūviai čigonikai, smailianosiai, liesaveidžiai dailiai išaugę. Nerimų gi vaikai buvo storų kaulų, plačių gymių (veidų), bukanosiai, šviesiaplaukiai, mėlynakiai; užtat taip gražiai skaisčių veidų, kad nors ir žiūrėk. Berniukai panašūs buvo į mergytes — toks jų visų buvo skaistus skruostų raudonumas ir baltumas. Už tokią veido spalvą, japonai sako, galima esą nematyti septyneriopų kūno eibių.

Rimukai ir Nerimukai buvo visoje parapijoje laikomi pačiais gražiausiais. Tik vieniems juoba patiko meiliaveidžiai Rimukai, kitiems skais taveidžiai Nerimukai. Ginčijosi dėl to daug, taip bernaičiai, taip mergaitės, bet niekuomet nenusi-galėjo.

Visi buvo labai grynais ir skambiais balsais. Tik Rimukai dainavo ir prie vargonų giedojo sopranais ir tenorais, o Nerimukai altais ir baritonais. Vieni vedė, kiti pritarė, ir buvo jų choras labai plačiai žinomas ir per vestuves ypač branginamas.

Moterys, atitekėdamos į Aukštaičius, katra atsinešė į savo naujus namus ypatingą raugą, kuriuo visus užraugė.

Nerimienė buvo labai greita ir ne tiek gal karštakraujė, kiek nesusivaldanti rėksnė. Pasi-darė ir visi namai rėksnių balsiškai.

Jau penkiolikos metų ji pilnai brendusi mer-ga, ypač nepaprastai stačia krūtine. Pasižiūrės, pasižiūrės, būdavo, jos močia ir nustebs:

— Tokia dar pusmergelė, ir tokia jau karvė...

Taip šita pravardė ir paliko jai. Anot to, kad pritiko, tai ir prilipo. Ji nepyko už tai, pas tėvus tebebūdama; ir pati ėmė kitus taip pravardžiuoti, kai savo šeimynėlę susidarė.

— Karve gi tu, karve! Jauti gi tu, jauti! — girdėjosi pavakariais iš Nerimų kiemo, ligi tik susirinko iš laukų. Tai Nerimienė dailiai baudė, stabdė ar perserginėjo savo «angelėlius», sulig tuo, ar jie buvo vyriškos gymės, ar moteriško-sios.

— Eik tu, karve! — paprato sakyti ir Nerimas, čirkšėdamas kartaus dūmo seilę pro dantis, kada reikėjo meiliai pabarti pačiuotę ar bent su ja nesutikti.

«Karvė» netoks jau baisus žodis. Iš riebios ar pieningos karvės daug naudos. Ir išvaizda jos ne taip jau juokinga; atsėit, iš katro galo žiūrėsi. Žolės maiše verstpilvė, erza keverza, du niūkso, du kiūkso. Bet du spykso labai gražiai: tokios gražios, ramios ir ašarotai melancholiškos, didelės akys! Pačia gražiaja prasmė karvės vardas labai pritiko Nerimienei ir jos vaikams žaliūkams.

Juodukė Rimienė, iš tikrųjų, buvo kur kas karštesnio kraujo už Nerimienę. Bet buvo labai dailiai ramios motinos išauklėta. Ji mokėjo bajo-riškai valdytis. Niekas iš jos negirdėjo balses-nės kalbos, neg reikia, kad girdėtųsi. Mokėjo su-valdyti ir piktumą — retas atsitikimas. Barama nieko neatsakydavo nei savo tėveliams, nei ki-tiems. Žiūrėjo ramutėm savo akutėm linksmi, nuolankiai, paklusniai, it piaunama avelė.

Tai buvo mylimas tėvų kūdikis. Ne iš piktu-mo, bet iš švelnumo ir barė ją tėvai — avelė, ir jai tai patiko. Avelė — geras gyvulėlis. Nieko ji nenuskriaus. Nei ji ragų turi, nei ilčių, nei na-gų. Nebent ji pačiam Dievui tepasiskundžia savo gailiu ir skurdžiu: mēē!! O vaikučius kad myli! Ir ēda ir iš akių neišleidžia. Ligi tik į šalį, tuoj «Mēē! kur tu, nenuklysk, grįžk į namą!»

Atitekėjus už Rimo, taip pat ramaus, kiek tiek sunkokos eisenos žmogaus, ji įnešė dar di-desnės ramybės dvasios. Iš jų kiemo niekas nie-ko negirdėjo. Nei jie labiau savo tarpe susiklau-sė, nei ko. Bet nesutikę, kažin kaip mokėjo grei-čiau susitarti ir atsitaisyti. Taip jau Rimienė bu-vo savo vaikelius palenkus. Žiūrėjo jų, globojo ir ta švelni moteriškės įtaka išdailino ir nušvel-nino jų būdą, širdį, sielą. Jei baudė kuri ar norėjo suniekinti, niekaip kitaip nepravardžia-vo, kaip:

— Eikite jūs, avelės, avinai!

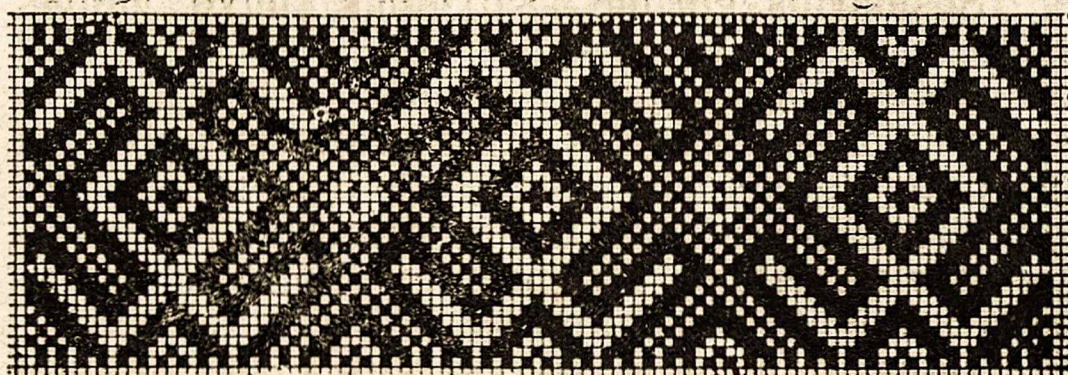
Destis, ar buvo bizotieji, ar ūsuotieji jos vaikai.

Žiūrės, žiūrės, būdavo, Rimas į savo žmo-

ną, kaip ji kūdikius globoja ir jais nuolatos sie-lojas, ir tarsi šiurkščiai, raukydamasis, bet iš ti-krųjų beribe meile ištars nejučiomis iš jos pa-čios pasisavintą žodį:

— Kad tu tikra avelė: prapuls tavo vaikai! — Ir traukia tabokės žiupsnį į nosį.

Sodžius negalėjo nepastebėti tų namų dva-sių skirtumo. Tad savo tarpe, už akių, galinių šeimynų kitaip nevadino, kaip: «Nerimo karvės, jaučiai» ir «Rimų avelės, avinai». Tačiau visai nesityčiodami ir nenorėdami užgauti ar paže-minti.

MŪSU KAINOS
atatinka mūsų
PAGAMINTU
BATU tikrai
vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda. Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4682

LOJA: AV. ZELINA, 73

Lietuviai Kolumbijoje

Bogotoje gyvenę vos keli lietuviai, tuojaus karo veiksmams Europoje pasibaigus, pradėjo gvildinti galimybę kaip nors atidaryti duris lietuviams išeiviams į Kolumbiją. Ponas S. Sirutis, buvęs užs. reikalų min. tarnautojas, su kun. Salduku, Tamošiūnu, Dubínsku ir kitaia kunigais, sudarę lietuviams remti komitetą ir pradėjo judinti tą reikalą.

Susidarius geroms sąlygoms, buvo gautas iš Kolumbijos vyriausybės leidimas įsileisti į Kolumbiją 1000 lietuvių — žemės ūkio ir pramonės specialistų. Tuojaus buvo pranešta apie tai Europoje, daugiausia Vokietijoje ir Austrijoje gyvenantiems lietuviams ir pradėjo plaukti prašymai iš visų kampų. Bet pirmieji lietuviai atvažiavo į Bogotą tik tai antroje pusėje 1948 metų.

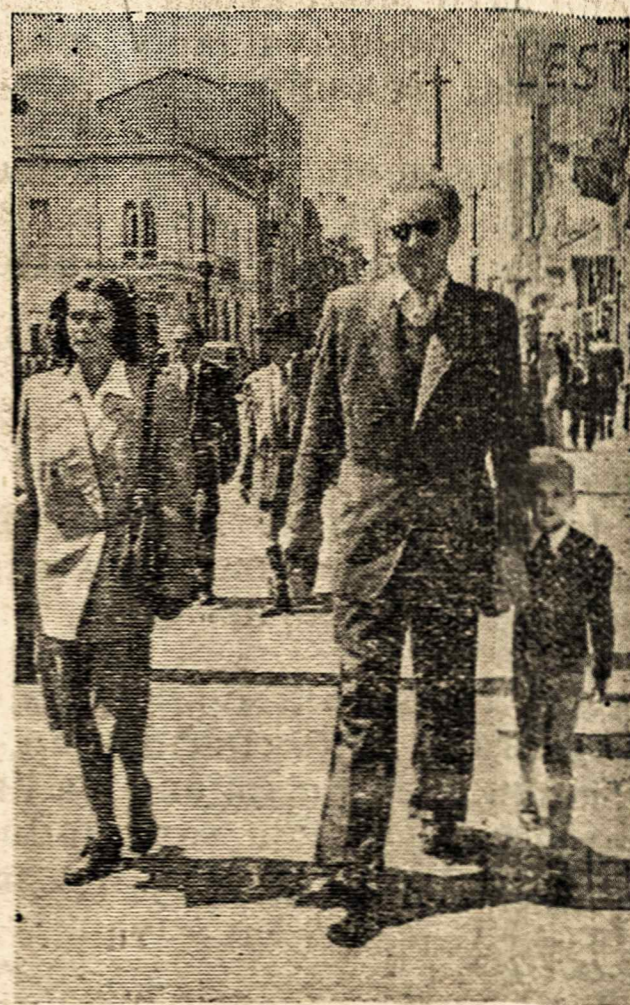
Dabartiniu metu jau yra virš 180 lietuvių Kolumbijoje ir nauji transportai, nors ir nedideli, bet regulieriai atvyksta.

Visi važiavusieji į Kolumbiją važiavo kaip į nežinomą kraštą, neturėdami jokių smulkesnių informacijų apie šį kraštą, daugumas galvodami, kad Bogotoje gatvėmis vaikšto krokodilai. Tuo tarpu tikrumoje rado Bogotą žymiai moderniškesnę negu Kauną, o krokodilus čia galima matyti tik paveiksluose.

Bendrai paėmus gyvenimo sąlygos Kolumbijoje yra labai sunkios, ypač žmonėms be profesijos. Didžiausias trūkumas čia yra ūkininkų, ir jiems atrasti darbo čia yra lengva. Bet pradinės gyvenimo sąlygos yra labai vargingos. Kolumbijoje joks ūkis iš savo derliaus neišmaitina paties ūkininko. Tik mažas kiekis ūkių, daugumoje užsieniečių vadovaujamų, gali išmaitinti savo šeimą ir duoti pelno. O tam sąlygos yra net labai geros, bet visa bėda, kad žemių savininkai nenori visiškai investuoti kapitalo į ūkį ir iš atvykusių lietuvių laukia kažkokio stebuklo, kad jie vien tik būdami žemės ūkio specialistai, tuojaus pavers nedirbamą žemę į derlingą, nešančią didelį pelną. Bet kai tik lietuvis ūkininkas pradeda statyti reikalavimus, kad reikia nupirkti padargus, trąšas, įrankius, sėklą, tai tuoj gauna atsakymą, kad «muy costoso». Tas «muy costoso» ir neleidžia lietuviams pasirodyti kaip reikiant. Nors darbo sutartyse yra numatyta, kad ūkvedžiai gaus 0% nuo pelno, bet praktiškai kol kas niekas negavo jokių 0%, nes be įrankių ir trąšų negali pakelti našumo. Čia visi laiko vien tik pieno ūkius, nes karvės duoda pieną, kurį pardavę gauna pinigą, o investuoti pinigą į kviečius, bulves, kurių kaina labai aukšta, nes importuoja iš USA nenori, nes parengimas žemės yra «muy costoso». Ūkininkai paprastai gauna apie \$150,- ir porą literių pieno, iš kurio turi gyventi, pirktis maistą ir laukti pažadėtų 0%.

Gi atvykę keli inžinieriai specialistai, gan lengvai susirado darbo, iš kurio gali pusėtinai pragyventi.

Bogotoje yra susidaręs kolumbiečių katalikų komitetas, kuris labai daug padeda materialiai ir moraliai atvykusiems lietuviams. Tai ištikrųjų yra labai kilnus darbas, už kurį, atėjus lai-

P. Baronas su šeima, «M. L.» spec. bendradarbis Bogotoje - Kolumbijoj.

kui, mūsų tėvynė mokės atsilyginti. Šis komitetas visiems atvykusiems lietuviams duoda pirmąją pastogę ir padeda jiems surasti darbo. Jei ne šis komitetas, pirminės sąlygos būtų buvę sunkesnės. Lietuvių gi komitetas, vadovaujamas kun. Salduko ir p. Siručio, iš savo pusės daro viską, kas tik galima, kad palengvintų atvykusiųjų padėtį, kiek tik leidžia sąlygos.

Bogota, 1. 4. 1949.

P. BARONAS

Lietuviai Uraguajuje

«Mūsų Lietuvos» skaitytojas Kl. Šukys keliems mėnesiams Generall Motors fabriko buvo išsiųstas į Porto Alegre montuoti elektros stoties.

Gyvendamas beveik pačiame Uraguajaus pasienyje, panaudojo progą aplankyti ten esančias gimines ir susipažinti su gyvenimo sąlygomis.

Beveik visi lietuviai susitelkę Montevideo mieste — krašto sostinėje. Darbininkai daugumoje dirba skerdyklose. Bet čia darbas yra sezoninis. Darbo yra tik keliems mėnesiams. Kitokios industrijos maža, nes Uraguajus yra žemės ūkio kraštas. Stipriau laikosi prekybininkai ir kaikurie kiti specialistai turi nuosavas įmones. Yra lietuvių ir gerai įsikūrusių. Bet bendrai paėmus darbininkų gyvenimas yra skurdesnis, kaip São Paulo mieste.

Kultūrinio gyvenimo klestėjimą trukdo tarpusavio nesutikimai. Spauda ir organizacinis veikimas yra silpnas, nors gražios iniciatyvos netrūksta.

Atlanto Paktas

«M. L.» 33 nr. buvo aptarta Atlanto pakto atsiradimo istorija ir nurodytos priežastys, kurios didžiųjų karą laimėjusių valstybių vienvėbės politiką, per palyginamai trumpą ketverių metų laikotarpį, pavertė į nesutaikomų dviejų blokų sukūrimą. Atlanto paktas, galima sakyti, iš pagrindų pažymi šio politinio persilaužimo tašką tarp Rusijos ir Vakarų, ir tiesia naują politikos kelią, kuris turi išsaugoti taiką, kaip tai tvirtina dvylika paktą pasirašiusių valstybių, arba, pagal Maskvos ir viso pasaulio komunistų kaltinimus, rengia puolamąjį karą prieš Rusiją.

Nustatytą datą, balandžio mėn. 4 d., Vašingtone buvo pasirašytas 12 valstybių. Kalbėdamas pasirašymo proga, prez. Trumanas pareiškė: «Šiuo paktu mes darome pastangas išvengti užpuolimų ir jėgos pavartojimo tarp Š. Atlanto tautų. Ši zona buvo dviejų pasaulinių karų centras. Apsaugoti šią zoną nuo karo, reiškia žengti svarbų pastovios taikos žingsnį visame pasaulyje».

Paktas įgys galios, kai didžioji dalis pasirašiusių valstybių jį patvirtins. Jo galiojimo laikas numatytas 20 metų. Pakto turinys yra neilgas ir susidaro iš 13 straipsnių. Svarbiausieji nuostatai surašyti, kurie iš esmės liečia pakto narių ateities padėtį, gali būti suglausti sekančiai.

Susitariančios šalys yra nusprendusios sujungti savo pastangas bendram Š. Atlanto rajono gynybos reikalui. Jos įsipareigoja savo tarptautiniuose santykiuose nesigriebti jėgos pavartojimo arba grasinimo jėga, t. y., tų priemonių, kurios yra nesutaikomos su UNO tikslais. Siekti pakte numatytų tikslų sutarties dalyviai veiks atskirai ir bendrai tikslu išvystyti juo didesnę pasipriešinimo pajėgumą prieš galimą ginkluotą užpuolimą. Jeigu įvyktų ginkluotas užpuolimas prieš betkurį narį Europoje arba Š. Amerikoje, jis bus laikomas užpuolimu prieš visą sąjungą. Tokio užpuolimo atveju šalys remdamosi gynymosi teise, kuri yra numatyta UNO konstitucijos 51§. tuojau pat imsis bendrą apsigynimo priemonių, kartu ir ginklų jėgos panaudojimo. Šios gynymosi priemonės tuojau bus praneštos UNO Saugumo Tarybai ir sulaukytos, jei Saugumo Taryba bus ėmusi reikalingų žygių atstatyti taiką ir tarptautinį saugumą. Susitariančios šalys gali bendru susitarimu pakviesti ir betkurias kitas Europos valstybes prisijungti prie šio pakto, kurios šiuo būdu prisidės prie Atlanto zonos saugumo patikrinimo.

Kiek pats pakto turinys pareina į klausimą, nėra jame jokių staigmenų, nei sensacijų. Jame užbrėžti taikingi tikslai ir jo nuostatai surašyti griežtai prisilaikant UNO konstitucijos reikalavimų. Taipgi yra aiškiai pripažįstama UNO Saugumo Tarybos pirmenybė dėl pavartojimo kariškų priemonių, jeigu būtų pažeista pasaulinė taika. Vienas betgi dalykas tenka paminėti, kuris sukėlė daug diskusijų, besvarstant teksto projektą Š. Amerikos Kongreso komisijose.

Pagal Amerikos konstituciją, kaip žinia, valdžia neturi teisės paskelbti karo anksčiau, negu kad Kongresas yra padaręs Atatinkamą nutarimą. Tuo tarpu pagal pakto tekstą yra numato-

mas ginkluotos pagalbos teikimas tuojau pat, be ankstyvesnio parlamento apsvarstymo. Tokiu būdu visi kiti sutarties dalyviai įsigyja garantijas, užpuolimo atveju, momentaliai pasinaudoti Amerikos karine pagalba. Amerikos prezidentas patysai sprendžia, kokia pagalba ir kaip greit ji turi būti suteikta. Turint galvoje dabarties ginklų techniką, ir mažas pesivėlinimas gali atnešti fatališkų pasekmių, jau nekalbant apie tai, kad beveik visi paskutiniai puolimo žygiai buvo daromi be jokio karo paskelbimo. Minimos prezidento teisės suteikia Amerikos valdžios galvai nepaprastai didelius įgaliojimus ir sukuria padėtį, kur Kongresui nieko daugiau neliks, kaip tik pripažinti tai, ką vykdomoji valdžia yra padariusi. O prisimenant, kad į pakte numatytą gynymosi plotą yra įsakmiai žodžiais įtrauktos ir visos Europoje Vakarų Sąjungininkų okupuotosios zonos, nereikia daug tvirtinti, kokia atsakomybė krenta ir kokie pavojai sukuriami, turint galvoje Sovietų užblokuotą Berlyną ir dabarties vadinamąjį «šaltąjį karą».

Antras svarbus dalykas numatytas pakto nuostatuose, kurio negalima pro šalį praleisti, yra tai, kad susitariančios šalys įsipareigoja dar iš anksto, tebesant taikai, telkti savo karinius pasirėngimus. Praktiškai šis momentas reiškia, kad JAV imasi ant savęs aprūpinti ginklais visus kitus sąjungininkus. Dar vos spėjo būti pasirašytas paktas, mus pasiekia žinios, kad netrukus turi būti Kongresui patiektas svarstyti pirmųjų metų Europai ginklų tiekimo planas sumoje 1.500 - 2.000 milijonų dolerių, kuris, niekas neabejoja, bus be žymesnių trukdymų priimtas.

Visai suprantama, kad Atlanto paktas, tiek tebevykstant deryboms dėl jo parengimo, tiek ir pasirašius, sukėlė ir tebekelia gyvą politinę reakciją kaip ir iš pačios Maskvos pusės, taip ir viso pasaulio komunistų partijų tarpe. Rusija dar iki šiol nesigriebė jokių konkrečių kontrapriemonių prieš Atlanto sąjungą, nežiūrint didelės propagandos išvystytos prieš kalbamąjį paktą.

Ir niekas negali pasakyti, kokius žygius Kremlius dar nuspręs padaryti, susidarius naujai politinei padėčiai po pakto pasirašymo. Tiesa, reikia paminėti, kad S. Sąjunga pirmą sykį oficialiai protestavo balandžio mėn. 1 d. prieš pakto pasirašymą.

Šiame proteste Maskva įsakmiai apkaltino JAV, Angliją ir Prancūziją, kad jos rengiančios užpuolamąjį karą prieš Rusiją, kadangi šios valstybės taikos metu yra beiginkluojančios, kaupiančios bombų rezervą, steigiančios naujas oro ir jūrų bazines, ir tebeužlikančios bendrąjį anglų-amerikiečių generalinį karo štabą.

Remdamosi šiais kaltinimais Sovietų vyriausybė pareiškė savo protestą ir pasmerkė paktą, nurodydama, kad jis priešingas UNO konstitucijos principams ir kad jis prieštarauja Rusijos ir D. Britanijos, Rusijos ir Prancūzijos draugiškumo sutartims ir pažeidžia visus kitus susitarimus tarp Rusijos, Amerikos ir Anglijos.

Kaip ir buvo galima laukti, Vakarų valsty-

bės, nedelsiant, atmetė šį protestų, nurodydamos, kad visi rusų primetimai remiasi klaidingu pakto nuostatų aiškinimu. Bent tuo tarpu Rusija dar nepadarė jokių naujų žygių. Ir tas faktas, kad dabar tebevykstančios UNO konferencijos posėdžiuose dar nepasirodė rusų delegacijos pirmininkas A. Gromyko, leidžia spręsti, kad būsimoji Sovietų laikysena dar matomai nėra galutinai nuspręsta. Bendrai kalbant, galima teigti, kad ši būsimoji Sovietų politika turės pripažinti tą politinę padėtį, kurią paktas sukūrė, ir prie jos gera valia prisitaikyti, arba Rusija imsisi priemonių ir darys bandymus įvairyti kylį tarp pakto signatarų ir tuo būdu neutralizuoti pakto reikšmę.

Tuo tarpu komunistų partijos įvairiuose kraštuose, pagal bendrą taktą, darė ir tebedaro visas galimas pastangas, kaip sutrukdyti jo pasirašymą, o pasirašius, kovoti prieš šio pakto būsimums padarinius.

Visuose parlamentuose komunistų partijos išvystė didžiausią kovą, kai buvo svarstomas atatinamų valstybių prisidėjimo prie pakto klausimas.

Italijos parlamente, pav., diskusijos nusitęsė be pertraukos iki dviejų parų, kol svarstomas klausimas galėjo būti pastatytas balsavimui. Pakto tikslas esąs užpulti Rusiją, ir paktą pasirašiusios tautos turėsiančios lieti savo kraują už amerikoniškus dolerius, kad padidintų amerikiečių kapitalistų karo pramonės pelnus. Tomis dienomis Thorezas Prancūzijoje pareiškė, kad prancūzai turėtų pasitikti išskėstomis rankomis, jeigu rusų kariuomenė įžengtų į Paryžių. Šiuos žodžius pakartojo ir visi kiti komunistų vadai. Visų šių pareiškimų tikslas — išdildyti dar iš daugelio komunistų sąmonės valstybės išdavimo jausmą, kai yra reikalaujama daryti patarnavimus valstybės oficialiam priešui. O iš kitos pusės, ši opozicija turėjo tikslą išpėjamai parodyti atatinamų valstybių vyriausybėms, kad karo atveju tam tikra tautos dalis, jei netiesioginiai kartu su priešu iš vieno veiks, tai bent pasiliks indiferentiška.

Dabartiniu metu komunistų partijos matomai pagal naują Maskvos ženklą staiga įsivedė naują spektaklį į savo propagandos sceną, tai būtent, kovą už taiką ir taikos kongresus. Čia vartojama kalba žymiai švelnesnė ir daugeliui jautrios sielos žmonių daug prieinamesnė, negu, pav., Thorezo atšiaurūs pareiškimai. Piešiami tiesiog jaudiną paveikslai: motinos su vaikais ant rankų, kareiviai be kojų, siaubingos atominių bombų aukos ir t. t. Žinoma, viskas amerikiečių »karo kurstytojų« sąskaiton.

Visų komunistų išvystytoji akcija betgi negalėjo sprendžiamai paveikti nei į paties pakto parengimą, ir nepaveiks matomai nei ir į to pakto pritaikymą, jei kartais gyvenime iškiltų pakte numatytos aplinkybės.

Po šio karo Rusija užgrobė visą eilę jai svetimų kraštų, jų tarpe ir mūsų tėvynę. »Geležinė uždanga« turi apsaugoti nuo viso pasaulio akių visus nusikaltimus, kurie yra ten daromi.

Atlanto pakto iniciatoriai ir šios idėjos darbo svarbiausieji vykdytojai visai neslepiai pripažįsta, kad du pasaulinės politikos įvykiai galutinai subrandino Atlanto pakto idėją ir lemtingai paveikė jos įvykdymą. Tai yra Čekoslovakijos demokratijos sugriovimas praveistas Sovietų karinės galybės spaudimu ir Berlyno blokada.

Taip kad Vakarų valstybių nusistatymas

įeiti į karišką sąjungą, koks yra Atlanto paktas, išaugo ir buvo įgyvendintas tik dėka pokarinės Sovietų užsienio politikos siekimų ir pavartotų priemonių, kurios nieko bendra neturi su taikos meile, dėl kurios šiandieniniai »taikos apaštalai« tiek daug krokodilo ašarų lieja. Šio padarinio Sovietų politika negalėjo išvengti, nežiūrint viso jos šiandieninio nepasitenkinimo. Užtenka tik prisiminti Sovietų pastangas Norvegijos atžvilgiu, kuriai Kremlius staiga kuo ne prievartos keliu bandė įpiršti »draugystės paktą«, kad sutrukdytų šio krašto prisijungimą prie Atlanto sąjungos. Šia prasme Atlanto paktas sudaro, be abejonės, vieną iš svarbesnių sovietų užsienio politikos nepasisekimų, kaip kad ir šiandieninė Tito byla.

Norėdami prieiti prie betkokių išvadų ir pasisakyti, kokios reikšmės turės šis paktas pasaulio reikalų išsivystimui artimiausioje ateityje, mes susiduriame, kaip jau matėme, su pakto dalyvių ir jo priešininkų jokių būdu nesutaikoma pažiūra, kurių vieni primygtinai tvirtina savo taikingu tikslus, o kiti — išimtinai tik Amerikos pasirengimą karui prieš Rusiją.

Niekas, manau, neabejoja, kad būtų visai kvaila ir beprotiška tvirtinti, kad Europos valstybės įėjusios į paktą, būtų ištroškusios karo ir rengtųsi užpulti S. Sąjungą. Baimė ir netikrumas dėl S. Sąjungos augančios galybės ir niekam nežinomų jos tikslų, arba visiems gerai žinomo pasaulinės revoliucijos siekimo, privertė Europos kai kuriuos kraštus dėtis į sąjungą, ne kad dalyvautų kare, bet, kad sustiprintų savo neutralumą. Bet tam kelias — »ginkluotos taikos« kelias. Ar »ginkluotos taikos« kelias tikrai atneš taiką, — yra klausimas, į kurį retai kas nori duoti tiesioginį atsakymą.

DVISAVAITINIS LIETUVISKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

«MŪSŲ LIETUVA» GALIMA ĮSIGYTI SĂO PAULO LAIKRAŠČIŲ KIOSKOSE ŠIOSE VIETOSE:

MIESTE Prie pašto Avenida Săo Joăo
PRAÇA DA SE Viduryje aikštės kioske
SIUVYKLA VILNIUS Av. Duque de Caxias, 237
BOM RETIRO Rua Silva Pinto ir José Paulino kampas.

JOTEIKOS RESTORANE R. dos Italianos, 711
ESTAÇÃO DA LUZ prie įėjimo
ESTAÇÃO DA LUZ prie tilto
CASAS SĂO JORGE R. Săo Caetano, 526 ir 510
MOÓCA prie autobuso 93 sustojimo vietos
VILA ANASTACIO pas platintojus

VILA ZELINA Largo Săo José prie autobuso sust. vietos
ir Mocos lietuvių mokykloj pas Bronių Stankevičių, rua Lituania, 67.

RIO DE JANEIRĖ «Mūsų Lietuva» galima nusipirkti arba užsiprenumeruoti pas A. Gauliă Rna Piratini, 371 — casa 1.

AIRIJA — NEPRIKLAUSOMA RESPUBLIKA

Balandžio mėn. 18 d. Airija nutraukė paskutinius ryšius su Anglija, kuriai ji priklausė 870 metų, tapdama nepriklausoma valstybe.

Airija — katalikų kraštas. Daug kentėjo dėl savo religijos. Buvo laikai, kad katalikas Anglijoje neturėjo teisės įsigyti nuosavybės būti valdininku ir turėti katalikiškas mokyklas. Kelias į laisvę buvo ilgas ir pareikalavo daug aukų.

Airija turi 4.500.000 gyventojų. Jos sostinė yra Dublino miestas. Dėl persekiojimų didesnė gyventojų dalis gyvena Amerikoje.

PUSĖ ŽMONIJOS — ANALFABETAI

Nors šiandieną daugely kraštų mokslas yra aukštai pakilęs, bet paėmus visą žmoniją, daugiau negu pusė yra analfabetai — nemokantieji skaityti ir rašyti.

TITAS NĖRA TITO

Kas pagaliau tas Tito, kuris maišosi į visą šį reikalą? Pasirodo, kad tai nėra Tito, kuris senai jau esąs žuves, bet sovietų pulkininkas Ivan Feodorovič Kumarjev, Politbiuro narys, kuriam Stalinas pavedė valdyti Jugoslaviją.

Anksčiau buvo galvojama, kad tai esąs jugoslavas Joseph Broz, kuris buvo pasirinkęs inicialus «Trečiojo Internacionalo Terroristų Organizacija,» savo slapyvardę «Tito».

Tie, kurie anksčiau pažinojo Broz sako, kad dabartinis Tito visai nepanašus į revoliucionierių Broz, kuris 1925 metais gyveno Paryžiuje, o vėliau dalyvavo Ispanijos civiliniame kare. Broz buvo liesas, gi Tito riebus. Broz pečiai buvo palinkę į priekį, veido skruostai iškilę ir jis nešiojo visad akinius, nes buvo trumparegis. Pagaliau vienas jugoslavų partizanų kapitonas Gradobac, buvęs artimas Broz draugas, pasakoja, kad Broz žuves Bosnijos kalnuose kovoje su vokiečiais. Kadangi jis buvo pasidaręs revoliucionierių tarpe legendariu asmeniu, tai Stalinas nutaręs jugoslavams nuslėpti žinią apie Broz mirtį ir į jo vietą pastatyti kitą asmenį, dabartinį «Tito». («A»)

BERLYNO BLOKADOS UŽGYRĖJAS KELIAUJA VAŠINGTONANAN

Spaudos pranešimu, rusų generolas Malinin, kuris patarė Maskvai užblokuoti Berlyną, keliauja Vašingtonan kalbėtis su kitais Vokietiją liečiančiais klausimais.

Kaip greit viskas gyvenime keičiasi. Dar netaip senai, praėjusių metų rugpjūčio — rugsėjo mėnesiais, vakarinių demokratijų atstovai stovėjo prie Kremliaus vartų laukdami pasimatymo su Molotovu ir Stalinu. O dabar... Molotovas jau nušalintas, o Stalino pasiuntinys, kuris patarė užblokuoti Berlyną, siunčiamas Vašingtonan kalbėtis su amerikonais.

Kas privertė rusus vykti Amerikon? — Nekas kit s kaip nepavykusi Berlyno blokada.

Užkirtus sausumos kelią, amerikoniai lėktuvais kaikurias dienas Berlynui daugiau pristato maisto ir kitų reikmenų, negu gelžkelio. Antra, vakarų valstybės paskelbė kontrablokadą, kurią rusų valdoma Vokietijos dalis labai atjaučia. Trečia, amerikoniai, anglai ir prancūzai priėjo prie bendro susitarimo organizuoti vakarinių Vokietijos valstybę, atitraukiant okupacinę kariuomenę, bet paliekant savo kontrolierius su veto teise. O galop Atlanto paktas užkirto kelią bet kokioms rusų avantiūroms.

Kremliaus diktatoriai tebesilenkia tik prieš jėgą. O tokią jėgą, su kuria reikia skaitytis, vakarų demokratijos jau turi.

Štai tos priežastys dėl kurių Berlyno blokados užgyrėjas keliauja Vašingtonan.

Žinoma, rusai, už Berlyno blokados nuėmimą norėtų išsiderėti, kad vakariečiai atsisakytų organizuoti vakarų Vokietijos valstybę.

Į šį rusų pasiūlymą vakarų demokratai pakartos savo nusistatymą: jei norit kokių nors derybų, nuimkit be jokių sąlygų Berlyno blokadą. Maskvos pozicija labai nepatogi nei prieš užsienį, nei prieš savuosius.

JEI RUSIJA PULTŲ

George Fielding Eliot, žinomas karo komentaristas pareiškė, kad Amerika dėl savo pačios tautinės savisaugos, galbūt bus įpareigota pagrasinti sovietų Rusijai atominė bomba, kad Rusija bent prieš 1953 metus pakeistų savo laikymąsi.

Savo knygoje «Jei Rusija atakuotų» Eliot sako, kad galimas yra daiktas, jog trijų metų laikotarpyje Rusija turės atominę bombą, perorganizuotą aviaciją, modernizuotą priešlėktuvinį apsigynimą ir galingą povandeninį laivyną.

Jei šie spėliojimai pasitvirtintų, tai pasaulis po 1953 gyvens nuolatinėje karo pavojaus bei sunaikinimo baimėje, nebent arogantiškas vadovaujančių nusistatymas būtų pasikeitęs.

Galbūt po 1952 m. amerikoniai bus priversti siūsti rusams ultimatumą maždaug šitokio turinio:

«Arba Rusija priima tarptautinę atominės jėgos kontrolę, atidarydama savo sienas pasauliniams autoritetams atominei jėgai fiskalizuoti, arba mes sugriausime atominės energijos fabrikus, kar' u su pagalbine industrija, pavartojant atominius ginklus».

ŽEMĖS REFORMA ITALIJOJE

Italijos vyriausybė vadovaujama De Gasperi ruošia plačiu mastu paversti žemės reformą. Bažemiams ir mažžemiams bus išdalinta vienas milijonas du šimtai tūkstančių hektarų žemės.

Žemės reforma palies 8.000 žemės savininkų, kurių dalis žemės bus nusavinta.

Reforma apims valstybės ir savivaldybės žinioje esančias žemes. Lig šiol Italijoje iš vienos pusės buvo daug stambių žemės savininkų, o iš kitos — milijonai skurdžių. Žemės reforma pakirs komunistų įtaką žemės darbininkų tarpe.

Tokia žemės reforma, prie kurios ruošiasi Italija, Lietuvoje buvo vykdoma jau pirmaisiais nepriklausomybės metais.

KINIJOJE

Nacionalistų ir komunistų de-rybos baigėsi be pasekmių. Komunistai pradėjo puolimą. Be didelių sunkumų perėję upę Yangste, užėmė Nanquim ir pajūryje Xangai — du svarbius Kinijos miestus. Šie miestai užimti beveik be pasipriešinimo iš nacionalistų pusės. Todėl yra itarimas laikinai einas prezidento pareigas Li Sung Sien, kad turis slaptą sutartį su komunistais, kuriems pasiduodas be kovos. Apie tai nebuvo pranešta nei Kinijos tautai, nei jos parlamentui. Galimas daiktas, kad norima atidaryti komunistams kelią į Cantão miestą — pietinės Kinijos sostinę.

Sąryšyje su susidariusia padėtimi nacionalistų frontas susiskaldė. Chiang-Kai-Chek nutraukė ryšius su laikinai einančiu prezidento pareigas Li Sung Sien. Chiang Kai-Chek su visu savo štabu apsistojo pietinės Kinijos sostinėje Cantão mieste. Ar pavyks jam atsispirti prieš komunistus, šiandien yra sunku pramatyti, nes kovos eiga gali nulemti vieną, ar kitų naudai laimė ir nepramatytos aplinkybės. Komunistams veržimasis į pietus, sukelia daug rūpesčių Londonui ir Vašingtonui.

Jei komunistams į rankas patektų visa Kinija, tuomi pavojų atsidurtų: Britanija, Indo Kinija, Indonezija, vėliau ir Australija su N. Zelandija. Palengvintų komunistinę propagandą ir Japonijoje.

Vienu ar kitu būdu, Amerika ir Anglija bus priverstos aiškiau apsispręsti Kinijoje vykstančio karo atžvilgiu.

— Komunistų pranešimas, kad Kinijoje Kiangai miestas yra komunistų paimtas, nepasitvirtino.

ANGLIJOJE

Plymouth mieste, komunistų partijos sekretorius Harry Pollit vos išvengė nulinčavimo.

Anglai sužinoję, kad Kinijoje komunistai subombardavo jų laivus, apsupo namą, kur gyvena komunistų sekretorius ir šaukė: «Pakarti jį!»

Tik atvykus policijai, komunistų vadui pasisekė išvengti minios keršto.

— Iš Vašingtono praneša, kad Rusijos špionažo tinklas veikia visose Amerikos valstybėse.

Šitam špionažui vadovauja Lenkijos pasiuntinybė Vašingtone.

Pranešama, kad tas špionažo tinklas apima ir Braziliją.

MASKVA PUOLA «PASAULIO PILIETĮ»

Kai pirną kartą Paryžiuje posėdžiavo JTO, vienas keistuolis amerikietis, Garry Davis, atsisakė savo pilietybės ir pareiškė nori būti «pasaulio piliečiu».

Tas savo idėjas ir dabar tebeskelbia, nors niekas į tai rimto dėmesio nekreipia.

Bet štai kas yra įdomu, kad Maskvos spauda tą «pasaulio pilietį» užsipuolė, vadindama jį kosmopolitų agentu amerikoniško imperializmo tarnyboje. Jis puolamas už savo kosmopolitines internacionalines idėjas, kad griauņas nacionalinio jausmo kilnumą, bei siekias sunaikinti tautinę kultūrą ir papročius.

Keista ta Maskva. Ji pati šaukia visų kraštų proletarus vienybėn ir visus savo kaimynus grobia, ir kartu pasišovė aukštinti ir ginti tautinę kitų tautų nepriklausomybę bei kultūrą.

JTO

PASMERKĖ RUSIJĄ

Jungtinių Tautų Organizacija, kuri dabar posėdžiauja Amerikoje pasmerkė Rusiją už žmogaus teisių laužymą, kas yra priešinga tarptautinėms sutartims ir papročiams.

Ši klausimą iškėlė Čili, nes jos vieno atstovo Rusijoje sūnus apsivedė su ruse. Gi jam grįžtant į savo kraštą, žmona turėjo pasilikti Rusijoje. Panašių istorijų yra ir daugiau.

Pažymėtina, kad šias šventas nelaužomas teises, su susijaudinimu gynė Ruzveltienė.

K. BAŽNYČIOS PADĖTIS LENKIJOJE SUNKĖJA

Lenkijos kardinolas Adam Sapieha kartu su kitais 22 arkivyskupais ir vyskupais paskelbė ganytojišką laišką tikintiems, kuris balandžio mėn. 24 d. buvo skaitytas visose bažnyčiose.

Laiške rašoma, kad vyskupai lig šiol nepainformavo tikinčiųjų apie susidariusias katalikų bažnyčias sunkenybes. Bet sąlygoms kaskart sunkėjant ir vyskupų apaštališkos misijos vyk-

dymas tampa vis sunkesnis.

Bažnyčia valstybės yra daug kuo kaltinama. Vyskupai kreipia dėmesį į būtiną reikalą sutvarkyti bažnyčios ir valstybės santykius, norint išvengti pavojingų konfliktų.

Iš laiško matyti, kad vienuolynų bei katalikiškų organizacijų nuosavybės, ligoninės, mokyklos yra valdžios konfiskuotos.

Vyskupai reikalauja, kad būtų katalikams suteikta teisė turėti katalikiškas mokyklas. O tėvams primena, kad savo vaikų nesiųstų į mokyklas, kur mokslas ir auklėjimas yra pagrįsti priešingais krikščionybei principais. Jaunimui primena, kad vengtų bedieviškų organizacijų.

Ši Lenkijos vyskupų laišką reikio laikyti drąsiu žygiu.

Yra tikra, kad komunistinė vyriausybė nepaisys katalikų reikalavimų, bet priešingai — pradės naują persekiojimų bangą.

VOKIETIJOJE

Visi ginčytini klausimai Vakarų Vokietijos valstybei atstatyti yra išrišti ir visos kliūtys pašalintos.

Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos atstovai yra priėję susitarimo su Vakarų Vokietijos atstovais.

Rusų okupuota dalis lieka nuošaliai.

Albanijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje ir Rumunijoje komunistai pradėjo didelį nepatikimųjų ir įtariamųjų asmenų suiminėjimą, ir komunistų partijos valymą.

— Balanžio 20 d. aukštas JV aviacijos karininkas, majoras Sieverskis, kabėdamas Buenos Airėse išsireiškė, kad... «kilus kovai tarp dviejų pusrutuliu jokia šalis nebegalėsianti daugiau pasilikti neutrali. Nugalėsime arba pražūsime kartu.» Vėdinama ir tokia nuomonė, jog Rusija turėdama dideles medžiagines atsargas ir būdama pasiryžusi sukliudyti Vakarams pasiruošti, pati pirmoji pradėsianti karą, tuoj pat kai tik amerikoniai pradės stūsti į Europą ginklavimosi medžiaga.

Majoras Sieverskis taip pat tvirtino, kad vienintelė tinkama amerikiečių aviacijai bazė Europoje esanti Anglija.

Lietuviai BRAZILIJOJE

Velykos V. Zelinoje

Jau yra paprotys, kad per kaikurias šventes lietuviai atvyksta gausiai iš tolimiausių priemiesčių ir net provincijos savon lietuviškon šventyklon.

Prie tokių švenčių priklauso ir Velykos.

Ypač šiais metais buvo daug žmonių. Buvo pilna bažnyčia ir šventorius.

Lietuvius čia sutraukia lietuviški papročiai, lietuviškos giesmės, įspūdinga prisikėlimo procesija, jaudinanti choro giedama giesmė "Linksmą dieną..."

Čia lietuvius atvykęs tikrai pagyvena lietuviška, savo tėviškės parapijos nuotaika.

Bažnyčia yra centras, kur daugiausia susirenka lietuvių.

Motinos Diena

Motinos Diena šiais metais bus švenčiama gegužės m. 8 d.

Programoj yra numatyta 7 val šv. mišios motinų intencija su bendra šventa Komunija.

Po piet, 3 val., mokyklos patalpose V. Zelinoje, atatinama programa su menine dalimi, mo-

tinoms pagerbti.
Visos motinos dalyvaukite!

Trumpai

Gegužės mėnesio pradžioj atvyksta didelis transportas karo tremtinių iš Vokietijos. Yra ir lietuvių.

Jų tarpe randas ir «Mūsų Lietuvos» bičiulio p. J. Masiulio brolis Antanas.

Balandžio mėn: 23 d. Lietuvių Sąjunga Brazilijoj, Mokoje, nuosavose patalpose suruošė vakarą.

Programą išpildė dainininkai ukrainiečiai.

«Mūsų Lietuvos» vakaro paruošiamieji darba, eina visu smarkumu.

Vakarui parinkta komedija: «Amerika Pirtyje». Repeticijos jau pradėtos. Režisuoja A. Žibas.

Vakaras numatytas statyti Mokoje, lietuvių salėje, birželio 25 d.

«Mūsų Lietuvos» redakcijoje ir spaustuvėje buvo apsilankęs p. Mykolas ŪSELIS, žinomas lietuvis biznieriūs, Santo Amaro Av. de Pineiro 631/41 turįs didelę matorinių laivelių statybų įmonę.

Sumainyti aukso žiedus ruošias Vytautas Vygelis, gyv. V. Zelinoje su Adele Vaitkevičiūte, gyv. Jačana, Alfonsas Jočys su Anėle Lašinskaite iš Mocos, Antanas Poderys su Helena Sulai iš V. Zelinos.

Misijonierius kun. J. Kydykas S.J. į S. Paulo atvyks apie 5-7 gegužės mėn.

Tiksli misijų diena ir programa bus paskelbta sekančiame «Mūsų Lietuvos» numeryje, kuris išeis gegužės mėnesio 13 dieną.

P A D Ė K A

Gimin' ms, artimiesiems ir pažįstamiems, da'yvavusiems mūsų mylimo brolio

A. A. SERAPINO MATELIONIO

laidctuvėse ir gedulingose pamaldose, reiškiamo nuoširdžią p a d ě k a.

JUOZAS, JURGIS MATELIONIAI ir ŠEIMOS

Lietuvių katalikų procesija Vila Zelinoje Velykų rytą.

Foto — A. Žibo

Velykų rytmetis V. Zelinoje. Lietuviai skaitlingai dalyvauja įspūdingoje procesijoje. Foto — A. Žibo

LAIŠKAS «MŪSŲ LIETUVOS»
R E D A K C I J A I

Apie Kalėdas netikėtai atnešė laiškinkas didelį rudą vošką. Nustebusi perskaičiau jame siuntėją — Ponas POCIUS VLADAS, São Paulo. . . Atplėšiau jį ir nustebusioms akims pasiklojo ant stalo gražiu, spalvuotu, menišku viršeliu «Mūsų Lietuva».

Nuo to laiko, gerbiamas Ponas POCIUS man siuntė toliau šį laikraštį, už ką mes — aš ir vyras su dukrele esam jam labai, labai dėkingi.

Kartu su šiuo laišku siunčiu Jums šį kartą 10 bolivarų, o kitą kartą atsiųsiu kitus 10. Iš karto tuo tarpu negaliu.

Prašau man siuntinėti «Mūsų Lietuvą» visiems šiems metams.

Kartu prašyčiau atsiųsti man trūkstantus pirmuosius 22 Nr.

Su didžiausia pagarba —

E. Dervojedaitienė

(Baltijos Žuvėdra)

Venezuela-Yaritagua, 1949 m.
kovo mėn. 28 d.

Red. p a s t a b a :

Ponia E. Dervojedaitienė yra rašytoja, poetė. Drauge su šiuo laiškeliu atsiuntė savo kūrybos, kuri tilps sekančiame «M. L.» numeryje.

P A D Ė K A

«Mūsų Lietuvos» bičiuliui Poniui Vladui POCIUI, už tokį gražų patarnavimą — lietuviškos spaudos platinimą, reiškiamo nuoširdžią padėką —

«Mūsų Lietuvos»

Redakcija ir Administracija

PALAIKYKIME LIETUVIŠKĄ
SPAUDA

Lietuviai tremtiniai Europoje leidžia įdomių laikraščių ir vertingų knygų. Bet lietuviams tremtinams išvykstant į kitus kraštus, laikraščių ir knygų leidėjų darbas sunkėja, nes mažėja pirkėjų — skaitytojų skaičius. Tačiau lietuviai ir svetur būdami, sulig savo išgalių, turėtų paremti Europoje leidžiamą periodinę spaudą. Tai gali padaryti prenumeruodamas ten leidžiamus lietuviškus laikraščius.

«Žiburių» laidėjams bei redakcijai prašant su dideliu malonumu sutinku būti tarpininku tarp šio kultūrinio laikraščio ir skaitytojų Pietų Amerikoje.

Kas norėtų minėtą laikraštį užsiprenumeruoti, gali kreiptis asmeniškai Vila Zelinoj, arba per laišką:

Caixa Postal 4118, S. Paulo.

Kartu pranešu, kad sekmdieniais Vila Zelinoje, prie bažnyčios bus pardavinėjama naujusių lietuviškų knygų ir iš užsienio gaunamų laikraščių.

Mūsų tautinio sąmoningumo ir atsparumo laipsnį galima nus-

MÉGINK SAVO LAIMĘ

Bendruomenės choras norėdamas įsigyti piano, leidžia loterijon 6 lempų radio, Zenith firmos, su moderniška vitrola. Rifos kaina tik Cr.\$5,00. Už Cr.\$5,00 gali laimėti radio su vitrola. Pats pirk ir kitam patark.

Rifų galima gauti pas Bendruomenės choristus, klebonijoj, vyrų brolijos narius.

Did. Gerb. mūsų bičiulį

KUN. PIJŲ RAGAŽINSKĄ
nuoširdžiai sveikiname vardadienio proga.

«Mūsų Lietuvos» Red. Kolegija
ir
Arte Grafica Lituania Ltda

tatyti, kaip remiame lietuvišką spaudą ir knygą.

Kun. P. Ragažinskas

P A D Ė K A

P. P. Kontautas & Trubas Ltda.
«Mūsų Lietuvos» laikraščio palaikymui paskyrė vienkartinę 50 cruzeirų auką.

Už auką tariame nuoširdžią padėką.

«Mūsų Lietuvos»
Redakcija ir Administracija

P A I E Š K O J I M A S

Andriulienė Ieva, gyv. V. Zelina, Av. Zelina 150 nr.,

i e š k o

brolio Antano sūnaus — RAČKAUSKO Vaclovo, apie 40 m. amž., gyv. Buenos Aires, Argentinoje. Smulkesnis adresas nežinomas.

Paieškomas arba turintieji apie V. Račkauską kokių nors žinių, - maloniai prašomi atsiųsti sek. adresu:

«Mūsų Lietuva», S. Paulo, Caixa Postal 371.

V. F.
Não adivinha o futuro...
MAS PODE
prepará-lo!

O homem que confia na "sorte" está sujeito aos seus "azares". Seu futuro, principalmente se tem a seu cargo o bem estar de sua família, não pode estar sujeito aos "azares" da "sorte". Deve repousar no método e constância de uma economia racional, que só um título da PRUDÊNCIA CAPITALIZAÇÃO lhe oferece com vantagens. Acumule, multiplicando suas pequenas economias mensais, quanto antes!

COMPANHIA GENUINAMENTE NACIONAL
 PARA FAVORECER A ECONOMIA

APLANKYKITE

Naujai įrengtą ir
 jaukiai dekoruotą
 RESTORANĄ

Chopp
PIRATA

Lietuviški valgiai. Malonus patarnavimas. Jauki aplinkuma. Pavyzdinga švara. Kainos prieinamos.

Praça Carlos Gomes, 180 - Tel. 6-2843 - S. Paulo

KOMERCIANTŲ DĖMESIUI!

Didelis pasirinkimas įvairaus tipo folhinių (kalend.)

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA

Visą korespondenciją prašome adresuoti

CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

UŽSAKYKITE

"MŪSŲ

LIETUVA"

SAVO PRIETELIAMS

CASAS
SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

☆

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

SIUNTINIAI

iš

Šveicarijos arba Danijos

Pačių paruošti siuntiniai ir
PINIGAI

geriausia persiusti per

SOC. COM. TRANSATLANTICA LTDA.
Maisto skyrių

R. DOM JOSÉ DE BARROS, 264 - 3.º AND. S. 305

LIETUVISKAS RESTORANAS

VALGYKLA

— POVILO JOTEIKOS —

Skanius pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kopūštai, agurkai
košelienu, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO
Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galo. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA